

Recensie

Kwetsbaren in het nieuwe recht

Jan Nolf

UGA, Kortrijk, 2014

ISBN: 978 90 8977 476 7 (korte versie)

ISBN: 978 90 8977 508 5 (lange versie)

Bij personen met dementie komt regelmatig voor dat iemand anders bewindvoering doet. Bewindvoering is bedoeld voor iedereen die, geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief, wegens zijn gezondheidstoestand niet in staat is zijn vermogen te beheren of hun materiële belangen (inkomens, uitgaven, ...) te behartigen. Tot vorige maand verliep dat steeds via de vrederechter, maar sinds 1 september 2014 is de wetgeving veranderd en is er meer keuzemogelijkheid, ook zonder dat er een vrederechter aan te pas komt. Jan Nolf, bekend als ex-vrederechter en columnist, schreef er twee publicaties over.

In de beknopte versie (90 pagina's) wordt in menustructuur de voorgeschiedenis en de nieuwe wetgeving inzake bewindvoering uitgelegd. Lezers krijgen er een smaakmaker, tussendoortje, voorgerecht, hoofdgerecht, nagerecht alsook de rekening, de koppijn en de uitsmijter. Originële structuur voor een publicatie, maar helaas niet altijd even verhelderend. Als afsluiter wordt de gewijzigde wettekst opgenomen.

In de langere versie (411 pagina's) krijgt de lezer een uitvoeriger toelichting op de nieuwe wet in een eenvoudige structuur: een hoofdstuk over historiek en duiding, over buitengerechterlijke bescherming, over gerechtelijke bescherming en een over aansprakelijkheid. Als afsluiter worden onder meer modelformulieren en de gewijzigde wettekst opgenomen. Een index om op trefwoorden te zoeken was handig geweest.

De nieuwe wet op bewindvoering vertrekt van het VN-verdrag van 2006, waardoor bekwaamheid (eerder dan wilsonbekwaamheid) en integratie van de kwetsbare persoon in de samenleving centraal staan. Bewindvoering is een ingrijpende maatregel waarbij de persoon zijn zeggenschap over zijn goederen verliest, en daar moet behoedzaam en terughoudend mee omgegaan worden.

In dat perspectief voorziet de nieuwe wet voor nieuwe bewindvoeringen vanaf 1 september 2014 de mogelijkheid tot een buitengerechterlijke bescherming via lastgeving. De lastgever (de meerderjarige persoon die beschermd wil worden) kan via een eenvoudig document, zelf op te maken of op basis van een modelformulier, iemand anders (de lasthebber) vragen het beheer over zijn goederen te voeren. In principe kan iedereen lasthebber zijn, het hoeft geen familie te zijn, al genieten dichte familieleden wel de voorkeur. Uitgesloten zijn wel personen die bv. zelf onder bewindvoering staan of bestuurders en personeelsleden van een instelling waar iemand verblijft. Niemand is verplicht de lastgeving op zich te nemen, dat is een vrijwillig engagement. Er horen wel risico's bij, het is een mandaat met een zekere aansprakelijkheid!

Voorwaarde voor een dergelijke buitengerechterlijke bescherming is wel dat het enkel over goederen gaat (dus niet over de persoon zelf), dat de lastgever op het moment van opstellen van het document wilsbekwaam is en dat het document via griffier of notaris geregistreerd wordt.

Naast deze belangrijke vernieuwing kunnen andere bewindvoeringen, diegene die wel via de vrederechter tot stand komen, niet alleen meer over de materiële belangen, het vermogen, van de beschermde persoon gaan, maar ook over die persoon zelf, d.w.z. beslissingen inzake medische behandelingen en zorg. Als het bescherming over de goederen betreft kunnen meerdere bewindvoerders aangewezen worden. Als het over de persoon gaat, kan dat slecht één bewindvoerder zijn, behalve als het over de ouders gaat. Telkens is terughoudendheid de boodschap: er is pas bescherming op een bepaald levensdomein als dat nodig is, en niet automatisch over alle mogelijke zaken. Tenslotte worden de vier bestaande systemen (bewindvoering, verminderde minderjarigheid, onbekwaamverklaarden en bijstand verkwisters) samengevoegd tot één systeem van bewindvoering.

Voorlopig gaat het alleen over nieuwe bewindvoeringen. Voor de oudere reeds bestaande bewindvoeringen is er een overgangsperiode voorzien. Zo moeten oude voorlopige bewindvoeringen naar het nieuwe systeem overgaan

vóór 1 september 2018, voor verlengde minderjarigheid is dat slechts tegen september 2021. Dat zijn echter uiterste data, al vanaf nu kunnen oude bewindvoeringen overgaan als er een beslissing nodig is die in de oude wetgeving geen plaats kreeg, bijvoorbeeld over verblijfplaats.

Jan Steyaert, PhD
wetenschappelijk medewerker
Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw
jan.steyaert@dementie.be

BESCHERMING MET OF ZONDER RECHTER
| HET NIEUWE MENU À LA CARTE
VANAF 1 SEPTEMBER* 2014

JAN NOLF
ERE-VREDERECHTER

DE NIEUWE BEWINDVOERING:
| DE JURIDISCHE BESCHERMING VAN
ALLE KWETSBAARE MEERDERJARIGEN

JAN NOLF
ERE-VREDERECHTER

